

د سيوري لوبه (دويمه درجه)

توضیحات	زده کوونکي به د رڼا او سيوري په ځانگړتياوو او کيفيت باندې خبر شي. هغوی به د سيوري تياتر د خپلې کيسې يوې برخې په انځورولو او د شيانو په پرې کولو او د ستيچ پر سر ايښودلو سره جوړ کړي.
مخکېنه پوښتنه	سيوري مونږ ته کومې کيسې بيانوي؟
ټول اړين وخت	څه د پاسه ۵ ورځو کې ۵ ساعته
اړين توکي	سپينه ورقه واښه/ د کباب سيخ يا لرگی/ غاښ پاکوونکی د رڼا سرچينه: گروپ، څراغ، لمر او داسې نور رابرټيپ، کاغذ، تور مارکر/ رنگه، قیچي رنگ او د رنگ برس قلم او کاغذ
د زده کړو پايله	۱. د طبيعي او مصنوعي د توپير په اړه پوهيدل ۲. د شفاف، نيمه شفاف او غير شفاف شيانو توپيرونه پيژندل ۳. د غير شفاف شيانو د سيوري جوړيدو په اړه پوهيدل. ۴. کله چې د رڼا د سرچينې فاصله لرې شي، ولې سيوري بدليري، په اړه يې څيړنه وکړئ. ۵. د خلکو، ځايونو، شيانو او پيښو په اړه توضيحات ورکړئ، خپل نظرونه او احساسات مو په واضح توگه بيان کړئ. ۶. کله چې مناسبه وه د نظرياتو او احساساتو د تشریح لپاره نانځکي ور اضافه کړئ.
مخکېنی زده کړه	هيڅ

لومړی ورځ

نن به تاسو په دغې پروژه کې د رڼا د کيفيت او ځانگړتياوو په اړه معلومات ترلاسه کړئ.

وړاندیز شوی وخت	توضیحات او فعالیتونه
۱۵ دقیقې	د رڼا په اړه معلومات ترلاسه کړئ تر څو مونږ وکولای شو څه ووبنو او تودوخه برابره کړو. د يوې ورځې او يوې شپې يوه صحنه رسم کړئ - او د هغو کارو په اړه فکر وکړئ چې شپه يا د ورځ کې يې سرته رسوو.

په دې اړه هم وضاحت وکړئ چې ستاسو ډیری کارونه په ورځ کې سرته رسېږي او همدارنگه د شپې په تیاره کې خلک ویده کيږي.

۱۵ دقیقې

- د یوې رڼا انځور رسم کړئ. د رسمولو په اړه یې فکر وکړئ چې تاسو یې څه ډول رسموئ او رڼا یې و ښیئ. ټولې هغه کلمې چې تاسو یې له رڼا سره لیکلې پرې فکر وکړئ.
  - له رڼا سره کوم رنګ یوځای کوی؟
  - تاسو رڼا څه ډول تشریح کوی؟
  - د رڼا اصلي سرچینې کومې دي؟
  - کله چې د رڼا په اړه فکر کوئ، د تودوخې او یخنی فکر درځي؟
- هر یو دغه ځواب د ۵ صفتونو په کارولو سره چې تاسو یې له رڼا سره یوځای کوی انځور او ونوموئ د بیلګې په توګه: روښانه، لمر، زیر او داسې نور.

۱۵ دقیقې

- د رڼا سرچینې وپېژنئ او د رڼا پنځه بېلابېلې سرچینې لیست کړئ. خپلې بیلګې په طبیعي او مصنوعي (د انسان په لاس جوړې شوي) بڼه ځانګړې کړئ.
- داخلول: کیدای شي والدین زده کوونکو سره په دې برخه کې مرسته وکړي لکه: طبیعي سرچینې: لمر، ستوري، سپوږمۍ، لمبه (شمعه، بخاری)، بریښنا او داسې نور. مصنوعي سرچینې: څراغ، لاسي څراغ او داسې نور.
  - د هر کالم په منځ کې د رڼا بېلابېلې سرچینې رسم کړئ.

د رڼا سرچینه

مصنوعي	طبيعي
<p>خراغ</p> 	<p>لمر</p>
	<p>اور</p>

۱۵ دقيقې

- د رڼا طبيعي او مصنوعي سرچينې د خپلې کورني غړو سره د نظر غوښتلو لپاره شريکي کړئ. کورني نظرياتو کې لاندې موضوعاتو شامل دي:
- د رڼا نورې ممکنه سرچينې
- په لېست کې کوم څه د طبيعي او مصنوعي توپير ترمنځ تاسو حيرانوي.
- په خپل ميز باندې د رڼا اضافي سرچينو په اړه نظريات وکاروئ. "طبيعي" او "مصنوعي" سرچينو ته خپل تعريفونه وليکئ.
- دا ووياست چې بې له رڼا گانو به څه پيښ شي او بيلابيل احساسات څه ډول کار کوي. په يوه تياره کوټه کې يوه لوبه سرته ورسوئ. په دې لوبه کې ټول خراغونه بند او کوټه تياره کړئ. ستاسو د کورنۍ يو غړی به تاسو ته غږ وکړي او تاسو به هغه له آوازه پيژنئ. په دې فکر وکړي چې ستاسو د اوريدو او ليدو حس څنگه يوځای کار کوي، ځيني ژوي لکه د شپې شاپرک وړانده دي، خو غرونه او آازونه تعقيبوي.

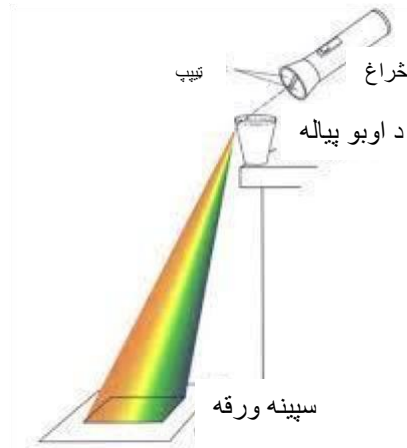
دويمه ورځ

نن به تاسو پلټنې ته دوام وکړئ او د رڼا او رنگ په ځانگړتياوو به خبر شئ.

وراندیز شوی وخت توضیحات او فعالیتونه

۲۰ دقيقې
يوه تجربه وکړئ چې زرغونه څنگه جوړېږي. د يو ميز پر سر يوه سپينه ورقه کېږدي. يوه پياله له اوبو ډکه کړئ او د لمر وړانگو ته يې مخامخ کړئ – چې رڼا له پيالې څخه تيره شي او د ورقي پر مخ زرغونه جوړه شي.

- د ورفي پر مخ منعكس شوي زرغونه په رنگونو او رنگه پنسلونو سره رنگه كړئ.

● Input:

- داخلول: دې ته د مشور اغيز ويل كيري. كله چې بيلابيلي وړانگي په منشور ولگيري، يا په بل كوم دوه بعدي څيز باندې چې سره موازي نه وي، وړانگي په بيلابيلو زاويو سره خوريږي (انكسار) كوي.

- په دې پوه شئ چې لمر ټول رنگونه لري. د ورفي پر مخ منعكس شوي زرغونه په رنگونو او رنگه پنسلونو سره رنگه كړئ.

- د دې تجربې پر بنسټ، آيا دا سمه ده چې ووايو " د لمر وړانگي ټول رنگونه لري" ولي او ولي نه؟

- دا وڅيړئ چې څنگه رنگونه يوځای كيري او نوي رنگونه جوړوي. دا تجربه د بيلابيلو رنگونو په يوځای كولو سره سرته ورسوئ او وگورئ چې څه پېښيږي. زده كوونكي به د لومړني رنگونو (سور، آسماني او زير) په يوځای كولو سره په دې ترتيب پيل وكړي:

الف: كه زير او سور رنگونه سره يوځای كړو څه پېښيږي؟

ب: كه سور او آسماني رنگونه سره يوځای كړو څه پېښيږي؟

ج: كه زير او آسماني رنگونه سره يوځای كړو څه پېښيږي؟

د: نور په كومو تركيبونو باندې فكر كړئ؟

ك: آيا كولاى شئ بلوطي او گللابي رنگونه جوړ كړئ؟

ي: كولاى شئ د خپلې خوښي رنگونه جوړ كړئ؟ د خپلې خوښي رنگونو ته به

كوم نومونه وركړئ؟

- د پايلې لپاره د رياضي معادله وليكئ، د بيلگي په توگه:

● سور + زير = نارنجي

● سور + آسماني = ارغواني

۲۰ دقيقې

۲۰ دقيقې

- زیر + آسمانی = زرغون
- د خوبی رنگ ته مو نوم ورکړئ] =
[مقدار] + [مقدار] + [مقدار]

۲۰ دقیقې

خپلو فورمولونه مو د کورنۍ له غړو سره د نظر غوښتلو لپاره شریک کړئ. د کورنۍ د غړو نظرونه په دې ډول دي:

- په دې پروسه کې ستاسو د خوبی برخه کومه وه؟
- د پروسې په دوران کې تاسو څه زده کړل؟

د کورنۍ غړي هم کولای شي چې زده کوونکي و ننگوي چې کوم ډول رنگونه د دویم رنگ تر لاسه کولو لپاره یوځای کړي.

دویمه برخه: دا وڅیړئ چې کوم شیان د رڼا د وړانگو پر وړاندې شفاف، نیمه شفاف او غیر شفاف دي.

نوي اصطلاح گانې زده او تشریح کړئ:

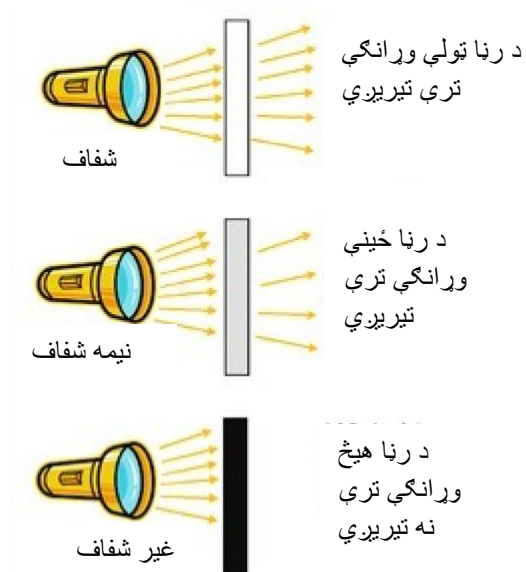
- شفاف شیان هغه دي چې تاسو هر څه ترې لیدلی شئ او د رڼا وړانگې ترې تیرېږي، لکه بڼیښه، کرکې، روښانه پلاستیک او داسې نور.
- نیمه شفاف شیان هغه دي چې تاسو کولای شئ په نښته کچه شیان ترې ووينئ او د رڼا وړانگې ترې لږ تیرېږي، لکه تورې عینکې، سپین کمیس، کاغذي لاس پاک، سپینه ورقه او داسې نور.
- غیر شفاف شیان هغه دي چې تاسو هیڅ شی ترې نشئ لیدلی او نه د رڼا وړانگې ترې تیرېږي، لکه څوکی، یو کتاب، کارتن او داسې نور.

شفاف	نیمه شفاف	غیر شفاف
		
شفاف شیان هغه دي چې تاسو هر څه ترې لیدلی شئ او د رڼا وړانگې ترې تیرېږي. دا په دې معنی ده چې موږ هر څه په ښکاره توګه لیدلی شو.	نیمه شفاف شیان هغه دي چې تاسو هر څه ترې لږ لیدلی شئ او د رڼا وړانگې ترې لږ تیرېږي. دا په دې معنی ده چې موږ هر څه په ښکاره توګه نشو لیدلی.	غیر شفاف شیان هغه دي چې تاسو هیڅ شی ترې نشئ لیدلی او نه د رڼا وړانگې ترې تیرېږي. دا په دې معنی ده چې موږ هیڅ څه نه لیدلی شو.

د وضاحت لپاره د یوه الیکټرون یا یوه څراغ مخې ته بیلا بیل شیان ونیسئ او په شفاف، نیمه شفاف او غیر شفاف څیزونه سره یې ترتیب کړئ. د پنځو شیانو یا موادو د لیست په اړه فکر وکړئ چې تاسو یې غواړئ وڅیړئ. د خپل کار د ساتلو لپاره درې کالمونه د لاندې بیلګې په توګه برابر او دغه شیان پرې ولیکئ یا یې رسم کړئ:

غير شفاف	نیمه شفاف	شفاف

شفاف، نیمه شفاف او غیر شفاف

د شفافو، نیمه شفافو او غیر شفافو شیانو یو لیست جوړ او دغه شیان پرې رسم یا ولیکئ.

دغه د شفافو، نیمه شفافو او غیر شفافو لیست یا رسمونه شریکه کړئ. د کورنۍ غړي به تاسو سره د نور شیانو په اړه چې تاسو یې څیړئ خپل نظرونه درکړي.

نن به تاسو د لمر شکلونه او د سیورو اغیز وڅیړئ.

وړاندیز شوی وخت توضیحات او فعالیتونه

۳۰ دقیقې

د ورځې په اوږدو کې د لمر حرکتونه تعقیب کړئ او وگورئ چې د کرکې له کومې برخې څخه را دننه کیږي. دغه کار په یو مهالویش سره انځور او لاندې پوښتنو ته ځواب ورکړئ:

لمر ناسته	نیمه ورځ	لمر خاته	
			له کرکې څخه مو لمر په کوم ځای کې ولیده؟
			لمر څومره روښانه وه؟
			لمر څومره غټ دی؟
			د لمر شاوخواه آسمان په کوم رنگ کې دی؟

پورته خبرو ته په کتو، لمرخاته، نیمه ورځ او لمر ناسته رسم او نښاني کړئ.

● ٥ دقيقې
 عددي وسعت: وخت ته وگورئ او د ورځې په اوږدو کې مختلف وختونه چې تاسو يې انځوروي وي ليکئ، د بيلگې په توگه، لمرخاته (٥:٤٥ د سهار) نيمه ورځ (١٢ د غرمې) او لمړناسته (٦:١٥ د ماښام). د تفريق عمليه تر سره کړئ تر څو د لمرخاته څخه تر نيمې ورځې پورې وخت درته معلوم شي چې څو ساعته کيږي.

● ٣٠ دقيقې
 د سيوري مفهوم واضح کړئ – سيوري هغه وخت جوړيږي چې يو شی د رڼا مخه بنده کړي – دا نو غير شفاف شيان وي. سيوري کولای شي د يو شي شکل وښيي، خو رنگونه او نور معلومات (لکه خندا يا خفگان) نه شي ښودلی.

● يو وړوکى شی د لمر مخې ته ونيسئ او لاندي ترې يوه ورقه کيږدئ. کوبښښ وکړئ چې د همغه شي سيوري را پيدا کړئ.

● کوبښښ وکړئ د خپل ځان سيوري جوړ کړئ او شاوخواه وگرځئ او وگورئ چې ستاسو د سيوري خوځښت څنگه د وخت ښودلو وسيله جوړوي. د دې کار لپاره تاسو د ورځې په اوږدو کې په هماغه يو ځای کې ودریږئ. په دې پوه شئ چې ستاسو سيوري چيرته ځي او د خپل سيوري اندازه ووايست.

وگورئ پر ځمکه باندې ستاسو سیوري چیرته حرکت کوي او څومره اندازه لري.

معلومات: آیا ستاسو سیوری تل یو شان ده؟ څنگه بدلیږي؟ د سیوري د بدلیدو ځینې دلایل کوم دي؟

څلورمه ورځ

نن به تاسو د نانځکو د سیورو تیاتر په پلان جوړولو پیل وکړئ!

توضیحات او فعالیتونه

وړاندیز شوی وخت

۳۰ دقیقې

- یو څراغ یا لمر وکاروئ او له لاسو څخه مو د بیلابیلو حیواناتو یا کرکټرونو سیوري جوړ کړئ، کوبنس وکړئ د خپلي کورنیو غړو نظرونه د دغو سیورو په اړه واخلي.

- د یوې ساده کیسې په اړه فکر وکړئ چې د سیوري تیاتر څخه جوړه شي. هغوی به هغه نانځکې جوړې کړي چې سیوري یې د کیسې له کرکټرونه څخه استازیتوب وکړي.

۲۰ دقیقې

● دغه کیسه ولیکئ یا یې انځور کړئ. د لیکنې د پروسې د اسانتیا لپاره، تاسو کولای شئ د کیسې له هغې برخې سره جوړ جاری وکړئ چې په اړه یې له مخکې خبر وئ. د یوې خیالي کیسې په اړه فکر وکړئ لکه د سوی او کیشپ د ځغاستې کیسه یا د جک او بین سټاک کیسه. په خپله خوښه یوه کیسه انتخاب کړئ چې له دوه یا درې کرکټرونو څخه ډیر و نه لري: یو لیوه، یوه شهزادګی، یو سوی او د لمر په ګډون خوښت کوونکي توکي، یو کور، یوه وریځ او داسې نور.

● د سیوري تیاتر اصلي کرکټرونه او خوښت کوونکي توکي لکه نانځکي جوړ یا ډیزاین کړئ. بیا اصلي ټکي پر کاغذ یا کارتن باندې رسم او منځونه یې په تور پنسل یا تور مارکر سره رنگه کړئ.

● اوس دغه کرکټرونه یا خوښت کوونکي توکي پرې او په رابرتیپ سره یې پر غاښ پاکوونکو یا د خورلو په اوچکوو (چاپسټیک) سره سربیش کړئ.

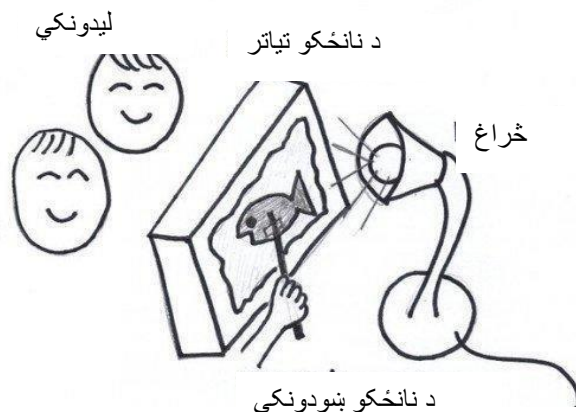
۳۰ دقیقې

پنځمه ورځ

نن به تاسو د نانځکو د سیورو تیاتر پر جوړولو او وړاندې کولو باندې پیل وکړئ!

وړاندیز شوی وخت توضیحات او فعالیتونه

● ۳۰ دقیقې
داسې یو ځای پیدا کړئ چې یوه لویه سپینه پرده یا سکرین پرې را وزرول شي – کیدای شي د دروازي پر چوکاټ وي (ښه داده چې پرده یا سکرین مستقیم وي)
د پردې یا سکرین تر شاه یو څه فاصلې ته اړتیا شته تر څو زده کوونکي د نانځکو نیولو لپاره هلته ودیږي.
کیدای شي د سکرین نیمایي سره یو میز وي تر څو زده کوونکي د نانځکو د ښودلو په وخت خپل ځانونه هلته پټ کړي.
د رڼا یوه ښه سرچینه د سکرین تر شاه را پیدا کړئ، لکه د لمر وړانګې یا څراغ. د سکرین مخې سره باید لیدونکو لپاره یو څه ځای شتون ولري.
● د سکرین درولو لپاره د دروازي له چوکاټه کار واخلي: یوه لویه ورقه په چوکاټ باندې بنده کړئ یا یوه پرده پرې را وزرئ.

<p>● د څراغ په روښانه کولو سره پر دغې تجربې پیل وکړئ</p> <p>د پروژې پیل د څراغ په روښانه کولو سره چې لارښوونه ورته شوي پیل کړئ تر څو تاسو د نانځکو د سیورو پر اغیز باندې پوه شي . زده کوونکي به ډیر زر پوه شي چې سیوری هغه وخت غټیږي چې نانځکه رڼا ته نژدې وي او هغه وخت سیوری کوچنی کیږي چې یو شی له رڼا څخه لرې وي.</p>	۱۰ دقیقې
<p>● کیسه داسې و لوبوئ چې دغه نانځکې یا خوځیدونکي شیان وکارېږي او په ورته وخت کې کیسه بیان یا ولولئ. موسیقي یا آوازونه ور اضافه کړئ لکه یو پلاستیکی بوتل او وړې شگې د باران اوریدو په بڼه وکاروئ.</p>	۱۰ دقیقې
<p>● اوس دغه لوبه خپلې کورنۍ ته ولوبوئ.</p>	۱۰ دقیقې
<p>● له کورنۍ څخه مو د لوبې په هکله پوښتنه وکړئ: آیا دوی له سیورو څخه کرکټرونه وپیژندل؟ آیا د کورنۍ غړو مو کیسه خوښه کړه؟ آیا د کورنۍ غړو مو د کیسې له ویلو یا له اضافي غړونو چې په کیسه کې شتون درلود خوند واخیست؟</p>	۱۰ دقیقې

د ارزونې معیارونه

- د رسامۍ وضاحت، د اشاراتو په گډون، په انځورگرۍ او نښانو باندې پوهیدل.
- د کیسې او د نانځکو د کرکټرونو نوښت او سادگي.
- د قصې بیان او بیا ویل.
- د شفافو، نیمه شفافو او غیر شفافو شیانو ترمنځ په توپیر پوهیدل

د فعالیتونه اضافي بډاینه

زده کوونکي کولای شي چې نور د نانځکو پیچلي تیاترونه جوړ کړي

د آسانتیا لپاره بدلونونه

زده کوونکي کولای شي د پروژې پر دریمه – څلورمه او پنځمه پانې باندې کار وکړي تر څو و کولای شي د سیورو په اړه پوه او خپل د سیوري تیاتر جوړ کړي.